

Datum:	21 april 2020	Zaaknummer:	246994
Van:	Het college van burgemeester en wethouders, portefeuillehouder Wethouder Koenraad		
Aan:	De raad van de gemeente Roosendaal		
Steller:	Jan Ducaat & Lieke Verstraaten		
Kopie aan:	College, DT, Karen Duys, BIM, BOM		
Onderwerp:	Themalijnen Bestaanszekerheid		
Bijlage:	Geen		

Inleiding

Een belangrijk onderdeel van de opdracht van de kwartiermaker bestaanszekerheid is het convergeren, verbinden en inzichtelijk maken van de diverse activiteiten en projecten op het gebied van armoedebeleid en bestaanszekerheid en het aanbrengen van duidelijke themalijnen daarbinnen.

In de raadsmededeling van 08-10-2019 (*Evaluatie pilot Armoederegisseur* nr. 214815) is de opdracht van de kwartiermaker als volgt verwoord:

“Er wordt gekozen voor de benaming “Kwartiermaker” om te benadrukken dat het hier gaat om de rol van verbinden, stimuleren, ondersteunen en vernieuwen. De Kwartiermaker start met een ‘open’ opdracht zodat in de praktijk kan worden ondervonden wat het beste werkt. De Kwartiermaker wordt ingevuld door een externe opdrachtnemer, zodat de onafhankelijkheid benadrukt wordt. De Kwartiermaker wordt gevraagd een objectief oordeel te vormen en objectieve adviezen te geven aan zowel het netwerk als aan de portefeuillehouder. Van de Kwartiermaker wordt tevens verwacht dat de ontwikkelingen duurzame veranderingen zijn in Roosendaal.”

Deze opdracht heeft geleid tot een eerste bijeenkomst met de gemeenteraad op 4 maart jongstleden waarin de bevindingen, uitgangspunten van armoedebeleid en de toekomstige themalijnen met de raad zijn gedeeld. Daarnaast zijn deze themalijnen op 2 maart tijdens een eerste openbare informatieavond van de Sociale Advies Raad Roosendaal toegelicht en uiteengezet. De hieronder kort uiteengezette themalijnen zullen in 2020 in samenwerking met de betrokken partners gevolgd, voorbereid, neergezet en/of verankerd worden. In deze samenwerking worden alle partijen van het Netwerk Armoedebestrijding Roosendaal (NAR) meegenomen.

Deze themalijnen sluiten aan bij de focus op eigenwaarde en zelfregie in het armoedebeleid. In de raadsmededeling Uitvoering integraal armoedebeleid van 19-02-2019 (nr. 167456) is dit als volgt verwoord.

“..... We doen daarbij een beroep op de eigen kracht en verantwoordelijkheid, maar niet voordat we met zorg en ondersteuning hebben geïnvesteerd in het hervinden van het zelfvertrouwen, veerkracht en zelfregie. Empowerment is nu eenmaal een voorwaarde voor participatie, en niet andersom. Het college verschuift daarom de focus van het armoedebeleid van 'het verbeteren van voorzieningen' naar 'het versterken van verbindingen en een duurzame aanpak van de armoedeproblematiek'.

Informatie

Het voorstel is om de komende jaren op onderstaande themalijnen in te zetten en te investeren. Deze sluiten aan bij de focus van het armoedebeleid op duurzaamheid, verbinding met de Roosendaalse samenleving en meedoen op basis van eigenwaarde.

Themalijnen:

1. Verankeren gedachtengoed BuddyLink;
2. Neerzetten Quiet Community Roosendaal;
3. Professionalisering en volgen schuldhulpverlening;
4. Kindgericht armoedebeleid voorbereiden en neerzetten;
5. Vertrouwensexperiment volgen en voorbereiden;
6. Armoedemonitor neerzetten.

De zes themalijnen worden in deze raadsmededeling toegelicht.

1. Gedachtengoed BuddyLink

Doelstelling: verankeren

BuddyLink is één van de lijnen waarop al ingezet is in Roosendaal. BuddyLink is gebaseerd op ArmenTekort (ATK) uit Vlaanderen (<https://www.armentekort.be>). BuddyLink is vanaf januari 2019 ingezet in de gemeente Roosendaal vanuit de overtuiging dat stadsbewoners in kansarmoede niet uitsluitend geholpen kunnen worden vanuit gemeentelijke instellingen maar dat de betrokkenheid vanuit - en de verbinding met - de Roosendaalse samenleving essentieel is om tot duurzame resultaten te komen. De buddywerking van BuddyLink is complementair aan de professionele hulpverlening waarbij mensen in kansarmoede geholpen worden met bijvoorbeeld activering, gezondheid en begeleiding. Een buddy is geen hulpverlener, maar een metgezel die de stadsgenoot verbindt met de samenleving en altijd handelt vanuit gelijkwaardigheid als vertrekpunt. Via een opleiding wordt de kansrijke buddy (de zogenaamde kansbieder) aangeleerd hoe de kansarme buddy (de zogenaamde kanszoeker) op weg kan worden geholpen naar een betere toekomst.

Doelstelling is om samen met de initiatiefnemers van BuddyLink en de samenwerkingspartners Mee West-Brabant en WijZijn Traverse te komen tot een verankering van het gedachtengoed van Buddy Link. Aangezien de subsidie vanuit de gemeente voor BuddyLink op 31 december 2020 eindigt, is de continuering na deze projectperiode een belangrijk vraagstuk.

2. Quiet Community Roosendaal

Doelstelling: neerzetten

Roosendaal wordt in 2020 een zogenaamde Quiet Community. Daarmee volgen we een landelijk initiatief dat inmiddels is uitgerold in 10 andere gemeenten. Quiet sluit uitstekend aan bij de beweging die de gemeente Roosendaal voorstaat: publiek-private samenwerking vanuit de overtuiging dat armoede een probleem is dat de hele samenleving aangaat. Quiet zet zich in voor mensen in armoedesituaties in Nederland. Quiet zet in op de volgende drie pijlers: vertellen, verzachten en versterken. Voor verdere informatie zie <https://quiet.nl>

Doelstelling is om samen met Quiet Nederland en het Roosendaalse netwerk, Quiet in Roosendaal neer te zetten, Quiet te (laten) ontwikkelen (vraag & aanbod) en de financiering voor de komende jaren veilig te stellen waardoor Quiet verankerd kan worden in de Roosendaalse samenleving. De stichting Quiet Nederland is hierin ondersteunend (oprichting, statuten, profielen medewerkers, technisch platform).

3. Schuldhulpverlening

Doelstelling: volgen

Sinds januari 2020 is er een zogenaamd bestuurlijk overleg armoede i.o. geïnitieerd. Hierin hebben naast een aantal betrokken beleidsambtenaren onder andere de verantwoordelijk wethouder Klaar Koenraad en de partners WijZijn Traverse en Mee West-Brabant zitting. Bij dit bestuurlijke overleg worden ook partners uit de private sector, het brede netwerk in Roosendaal en ervaringsdeskundigen betrokken.

WijZijn Traverse heeft voor de komende vier jaar schuldhulpverlening in portefeuille. Dit biedt de gelegenheid de schuldhulpverlening te professionaliseren de komende jaren. Het uitgangspunt is dat WijZijn Traverse verantwoordelijk wordt voor de regie op de uitvoering van de schuldhulpverlening. Dit betekent dat allerlei projecten op het gebied van de schuldhulpverlening (zoals ZZP'ers en schuldhulpverlening, Vroeg Eropaf), vrijwilligersorganisaties werkzaam op dit gebied (bijvoorbeeld in de thuisadministratie) op één en dezelfde werkwijze worden aangesloten. Hierdoor wordt transparantie en duidelijkheid voor betrokkenen bereikt en wordt ingezet op integraliteit, preventie en vroegsignalering.

Vanuit schuldhulpverlening wordt ook aangesloten bij het regionale armoede- en schuldenbeleid van de De6-gemeenten. Dit beleid is verwoord in de notitie *Integraal armoede- en schuldenbeleid*. Het Integraal armoede- en schuldenbeleid bevat gedeelde speerpunten van De6-gemeenten. Deze speerpunten zijn ondersteunend aan het lokale integraal armoedebeleid. De doelstelling is de regionale samenwerking aan te gaan op punten waar die samenwerking meerwaarde biedt ten opzichte van een lokale aanpak. Op deze wijze hebben gemeenten de ruimte voor lokale beleidsvrijheid en zal deze nota geen belemmering vormen voor het lokale beleid. Het lokale integraal armoedebeleid van de gemeente Roosendaal is en blijft leidend. De Adviesraad Sociaal Domein heeft daarom de nota van De6-gemeenten ter kennis aangenomen.

In samenwerking met WijZijn Traverse en andere betrokkenen worden bewezen innovaties op dit gebied aangejaagd en de samenwerking geoptimaliseerd. WijZijn Traverse heeft in dit kader onder andere contacten met de moedige dialoog en de nationale schuldhulproute. Zie voor verdere informatie:

<https://www.moedigedialoog.nl>

<https://nederlandseschuldhulproute.nl>

4. Vertrouwensexperiment Tilburg, Utrecht, Wageningen en Groningen

Doelstelling: volgen en voorbereiden

In de vier genoemde steden is twee jaar lang een zogenaamd vertrouwensexperiment uitgevoerd. De kern van deze experimenten is om te zoeken naar mogelijkheden die leiden tot een betere uitvoering van de Participatiewet. Daarbij staan de volgende vragen centraal:

- Helpt het inwoners met een uitkering als zij met minder regels geconfronteerd worden;
- Helpt het als zij meer vrijheden krijgen;
- Helpt het als zij minder vanuit controle en meer vanuit vertrouwen tegemoet getreden worden?

De resultaten hiervan worden voor de zomer 2020 gepubliceerd en zullen niet alleen de harde cijfers bevatten (uitstroom naar werk), maar ook informatie geven over het welzijn en welbevinden van de betrokken inwoners tijdens deze experimenteerfase en wat dit betekent voor het doen en laten van deze mensen.

De uitkomsten worden vanuit Roosendaal met belangstelling gevolgd en bieden de mogelijkheid om de huidige werkwijze van het werkplein op basis van deze wetenschappelijke onderzoeken aan te passen. Met de betrokken ambtenaren wordt dit experiment gevolgd en op basis van de uitkomsten, wordt overwogen of de conclusies aanleiding geven om deze werkwijze mogelijk ook in Roosendaal toe te passen.

Deze ontwikkelingen worden gevolgd en afhankelijk van de uitkomsten wordt eventuele besluitvorming voorbereid. In dit kader zijn bezoeken afgelegd bij de gemeente Tilburg en worden voorbereidende gesprekken gevoerd met de onderzoekers die dit experiment wetenschappelijk ondersteunen.

Zie voor verdere informatie <https://www.tilburg.nl/actueel/vertrouwens-experiment>

5. Armoede onder kinderen

Doelstelling: voorbereiden en neerzetten

Eén van de bevindingen is dat het armoedebeleid in de gemeente Roosendaal de afgelopen jaren sterk verbonden is geweest aan één (wisselend) persoon. De overstijgende doelstelling is daarom om de beschreven themalijnen dusdanig te verankeren dat er minder sprake is van “beleidsarmoede” op het moment dat de verantwoordelijke persoon wegvalt.

De kinderombudsman heeft effectief kindgericht armoedebeleid ontwikkeld. Deze handreiking aan de gemeentes maakt het mogelijk op een eenvoudige manier kindgericht armoedebeleid te implementeren. Aan deze themalijn – die tot dusver in de kinderschoenen staat in Roosendaal – moet vanuit een gezamenlijke aanpak invulling gegeven worden. In dat kader zijn de contacten gelegd via het netwerk met de ombudsvrouw, de voorzitter van de Stichting Nationaal Jeugdontbijt, Jeugd Cultuurfonds in Roosendaal en de Alliantie Kinderarmoede om deze themalijn op te volgen en uit te werken voor Roosendaal. Het rapport *Alle Kinderen Kansrijk* van de kinderombudsman biedt hiervoor een belangrijke handreiking.

Zie voor verdere informatie <https://www.dekinderombudsman.nl>

Daarnaast zal in 2020 de preventieve aanpak met betrekking tot “jongeren en geldzaken” geborgd worden binnen de afspraken van het reguliere jongerenwerk met WijZijn. Op scholen wordt de verbinding gemaakt met het project MoneyWays van Diversion en het project Get a Grip van Humanitas. Op basis van de resultaten en effecten van deze projecten, wordt de preventie-aanpak voor jongeren doorontwikkeld vanaf 2021 en vertaald naar de subsidieregeling van 2021 en verder.

6. Armoedemonitor

Doelstelling: neerzetten

In allerlei documenten worden weliswaar meetbare uitspraken gedaan, zonder dat dit echter per definitie leidt tot kwantificering en/of effectmeting van ingezet beleid. Daarnaast is veel data weliswaar beschikbaar, maar ontbreekt het aan integrale en toegankelijke overzichten. Een derde factor is de onbekendheid met diverse databronnen en overzichten bij gebruikers. Een voorbeeld van een meetbare uitspraak die vervolgens slecht te monitoren valt, is de zinsnede in de programmabegroting 2020 (p. 52 onder bestaanszekerheid): *“Om in 2030 het aantal huishoudens dat structureel moeite heeft met rondkomen significant te verminderen wordt begin 2020 een lange termijnvisie met programmalijnen gestart.”* Noch de uitspraak “significant” (10, 20 of 30 procent?), noch “het aantal huishoudens” (1000, 2000, 3000?) dat als startpunt genomen wordt, is vermeld.

In overleg met het Datalab van de gemeente Roosendaal is besloten om te komen tot een zogenaamde armoedemonitor die allerlei deelbestanden aan elkaar koppelt - ook van niet gemeentelijke instanties. Deze monitor geeft inzage in trends en ontwikkelingen binnen de gemeente Roosendaal op het gebied van armoede. Uitgangspunt daarbij is de omvang van de doelgroep voor armoedebeleid scherp te krijgen en te houden, uitgesplitst naar de gedefinieerde risicogroepen in het visiedocument Integraal Armoedebeleid van de gemeente Roosendaal.

Doel is om in samenwerking met het Datalab een armoedemonitor te realiseren en dat deze bekend wordt bij alle partners actief op dit beleidsterrein in Roosendaal. Het beoogd effect is een gedeeld en eenduidig beeld van onze doelgroepen op basis waarvan beleid geëvalueerd en indien nodig bijgesteld kan worden op basis van data.

Consequenties

Inhoudelijk sluiten de themalijnen aan bij het eerder geformuleerde armoedebeleid van de gemeente Roosendaal. (zie *Integraal Armoedebeleid. Visiedocument Gemeente Roosendaal*). Financieel vallen de beschreven themalijnen binnen de huidige begroting van 2020 en worden voor 2021 geen aanvullende middelen aangevraagd.

Communicatie

Communicatie heeft plaatsgevonden met de Adviesraad Sociaal Domein, WijZijn Traverse, MEE West-Brabant, BuddyLink, Quiet Nederland, Moedige Dialoog, DataLab, KWIZ, Stichting Nationaal Jeugdontbijt, CultuurCompaan, Stichting Leergeld.

NB: als gevolg van de Corona maatregelen heeft verdere communicatie binnen het NAR (Netwerk Armoede Bestrijding Roosendaal) nog niet plaats kunnen vinden. Op 17 juni aanstaande wordt een bijeenkomst georganiseerd in Roosendaal om deze themalijnen toe te lichten.

Vervolg(procedure)

De gemeenteraad wordt halfjaarlijks op de hoogte gehouden door middel van een themabijeenkomst en/of raadsmededeling.

Bijlagen

Geen

Afsluiting en ondertekening

Wij vertrouwen erop U hiermede voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Roosendaal,

De secretaris,

De burgemeester,

